

«قانون» را که در فارسی باستان به آن «داته» می‌گفتند، ابداع و به کار برده‌اند. «دیتا» در زبان انگلیسی (به معنای اطلاعات) و کلمه «داد» (به معنای عدالت) در فارسی امروز از همین ریشه «داته» محسوب می‌شوند. مهمترین ویژگی قانون «عمومیت» آن است. (دستورالعمل‌هایی که همه اجرائش کنند) و از «هرج و مرج» جلوگیری کند. درست مثل شریعت و احکام دینی. شاید همین جامتوجه شویم که چه روابطی بین دیانت و مدنیت از یک سو و تمدن و قانونگرایی از سوی دیگر وجود دارد. یا این که چرا پادشاهان بزرگ ایرانی نخستین پیشگامان تعیین و اعلام دین رسمی در داخل مرزهای خود بوده‌اند. اجمالاً، نیازهای مختلف باعث می‌شود ما انسان‌ها دور هم جمع شویم و قانون باعث می‌شود این جمعیت‌ها تبدیل به جامعه شوند. قوانین از اجتماع حمایت می‌کنند و شریعت از قوانین. حال توسعه یافتگی، یا هر اهداف و آرمان‌های اجتماعی دیگری را باید در قوانین جست‌وجو کرد و نهایتاً به باورهای دینی آن جامعه رسید. (حتی اگر فرض کنیم دین یک جامعه دین‌ستیزی است.)

عقب ننشسته‌اند، بلکه در زمینه علم و فناوری و فرهنگ و ادبیات و اندیشه و... همواره پیشگام بوده‌اند؛ اما در سه - چهار قرن اخیر چه اتفاقی می‌افتد که ناگهان چشم باز می‌کنیم و می‌بینیم از قافله تمدن و توسعه بشدت عقب مانده‌ایم؟! آیا ریشه‌های این موضوع به دور شدن از معیارها و تضعیف ارزش‌های دینی بازمی‌گردد، یا تقویت آنها؟ توسعه یافتگی در نگاه دینی چطور باید تعریف شود؟ ایرانیان با گسترش دادن خط و الفبای خویش (که مسامحتاً به الفبای عربی شهرت یافته است) و تکمیل موارد چهارگانه خوشنویسی، تذهیب، جلدسازی (یا همان صحافی) و نقاشی به استقبال دینی رفتند که معجزه اصلی آن یک کتاب بود؛ معجزه‌ای که برخلاف مرده زنده کردن، شفا

البته با شنیدن کلمه قانون به یاد یکی از مهمترین کتاب‌های علم پزشکی نیز می‌افتیم که حتی تا اواخر سده‌های هفدهم میلادی نیز در آکسفورد و بسیاری از دانشکده‌های پزشکی غربی، به عنوان اصلی‌ترین منبع و مرجع این علم تدریس می‌شد. همچنین همه می‌دانیم که تأثیر ابن سینا در زمینه منطق و فلسفه نیز دست‌کم از علم پزشکی و داروشناسی و کالبدشناسی و فیزیولوژی و غیره ندارد. (همان نقشی که امثال مولوی در عرفان، یا خیام و خوارزمی در ریاضیات داشته‌اند و امثال رازی در شیمی و غیره.) یعنی ایرانیان در دوران پس از اسلام نیز نه تنها در تمدن‌سازی

اینکه خود «تاریخ‌مندی» چه معنایی دارد و تفاوت آن با بشریت غیر تاریخ‌مندی چیست، بحث مفصلی است که باید در جای خود مطرح گردد؛ اما مثلاً یکی از ویژگی‌های این دوره شکل گرفتن مفاهیمی چون «دولت» و «ملت» و از همه مهمتر، قانون و قانون‌گرایی است

Maryam Mirzakhani (12 May 1977 - 14 July 2017), mathematician and Stanford University professor was the first woman, and the first Iranian, to win the prestigious Fields Medal for mathematics in 2014. In 2005 she was recognized as one of the top young innovative minds in scientific fields in Popular Science's fourth annual "Brilliant 10" edition. To learn more visit RevoLat.com

مریم میرزاخانی (۱۲ مه ۱۹۷۷ - ۱۴ جولای ۲۰۱۷) ریاضیات‌پژوه ایرانی و استاد دانشگاه استنفورد بود. وی نخستین زنی بوده‌است که برندهٔ جایزهٔ ریاضی از سال ۲۰۱۴ میلادی از مریم میرزاخانی به‌عنوان یکی از ده نفر جوان برگزیدهٔ سال ۲۰۰۵ از سوی نشریهٔ پاپولار ساینس در آمریکا و همچنین از رشتة ریاضیات تحلیل‌شده